

Υπό τό κιονόκρανον φύλλον ἀμπέλου ἐντός πλαισίου ἐν ἀναγλύφῳ.

Τὰ ἀρχιτεκτονικὰ αὐτὰ λείψανα προέρχονται ἐκ τῶν μνημονευομένων εἰς τὴν περιοχὴν αὐτὴν δύο Βυζαντινῶν ναῶν τῶν χρόνων τοῦ Δεσποτάτου: τῆς Μητροπόλεως, τιμωμένης ἐπ' ὄνοματι τῶν Ταξιαρχῶν, καὶ τοῦ Παντοκράτορος. Ἐνθὺμισις εἰς ἔντυπον Τριψίδιον τῆς Μονῆς Φιλανθρωπινῶν τῆς νήσου μᾶς πληροφορεῖ ὅτι τὸ ἔτος 1597 ὁ Μουσταφᾶ Τσαούσης ἔστησε μιναρὲν, ὁ ὁποῖος «διὰ πρεσβειῶν τῶν παμμεγίστων Ταξιαρχῶν ἐκρεμίστηκε καὶ ἐσυντριφτηκε εἰς λεπτὰ μέρη»⁴⁸.

Δι' Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως, δημοσιευθεῖσας εἰς τὸ φύλλον 35/2.2.62 τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως (τευχ. Β'), 80 μνημεῖα καὶ ἀρχαιολογικοὶ χώροι προχριστιανικῶν καὶ 18 μνημεῖα καὶ χώροι βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν χρόνων, ἐχαρακτηρίσθησαν ὡς μνημεῖα διατηρητέα.

ΣΩΤ. ΔΑΚΑΡΗΣ

*

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΑΝΑΣΚΑΦΗ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ

Ἡ ἐνεργηθεῖσα ἐφέτος ἐν Νικοπόλει τῆς Ἡπείρου ἀνασκαφὴ ἐνετοπίσθη εἰς δύο κυρίως σημεῖα τοῦ ἐκτεταμένου ἐρειπίωνος: 1. τὴν ἐξω τῶν χριστιανικῶν τειχῶν ἐσχάτως ἀποκαλυφθεῖσαν βασιλικὴν Δ καὶ 2. τὸ δυτικῶς τῆς βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου μέγα ρωμαϊκὸν οἰκοδόμημα, τὸ γνωστὸν ὡς «ἐπισκοπικὸν μέγαρον» ἢ «βασιλόσπιτο».

Τῆς βασιλικῆς Δ (Σχ εδ. 1) ἀπεκαλύφθη κατ' ἀρχὰς ἡ ἐξωτερικὴ ΒΔ γωνία τοῦ βορείου περυγίου, ἐξηκριβώθη δ' ὅτι τὸ περυγίον τοῦτο ἐξεῖχε τοῦ κυρίου σώματος αὐτῆς κατὰ τι περισσότερον τοῦ ἀντιστοίχου νοτίου. Ἠρευνήθησαν μετὰ ταῦτα περαιτέρω τὸ βόρειον καὶ τὸ νότιον κλίτος δι' ἀφαιρέσεως τῆς καλυπτοῦσης αὐτὰ ἐπιχώσεως. Ἐντὸς τῆς ἐπιχώσεως τοῦ νοτίου κλίτους εὐρέθησαν ἀρκετὰ τεμάχια ζευξέων τοῦ γνωστοῦ ὁδοντατοῦ τύπου καὶ πολλὰ θραύσματα πλακῶν τῆς ὀρθομαρμαρώσεως τῶν τοίχων, πάχους ποικίλωντος ἀπὸ 0.017 ἕως 0.022 μ. Εὐρέθησαν ἐπίσης ἐκεῖ τὰ τεμάχια ὑαλοπινάκων διαφόρου πάχους ἑκαστον, ὡς καὶ θραύσματα θωρακίων ἐξ ἐπιχωρίου τινὸς λίθου ὁμοιάζοντος πρὸς ψαμίτιν καὶ ἄλλα ἐκ διατρήτων μαρμαρίνων θωρακίων, ὅμοια πρὸς

τὰ παλαιότερον εὐρεθέντα. Ὁ νότιος στυλοβάτης ὅμως εὐρέθη τελείως κατεστραμμένος, τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸν κανονικῶν παρολίθων ἀφαιρέθων ὑπὸ τῶν ἐντοπίων χάριν οἰκοδομῆς νέων οἰκημάτων. Κατὰ τὸν καθαρισμόν τοῦ νοτίου κλίτους εὐρέθησαν ἀφ' ἑνὸς μαρμάρινος ἀμφικιονίσκος παραθύρου καὶ ἀφ' ἑτέρου ἱκανοὶ πώρινοι θολίται, ἀπο τὰ τόξα ἅτινα ἐγεφύρουν τὸ μεταξὺ τῶν κίωνων, τὰ ὅποια οὕτω ἀποδεικνύεται, ὅτι ἦσαν πώρινα, ὅπως καὶ τὰ τῆς βασιλικῆς τοῦ Ἁλκίσιου.

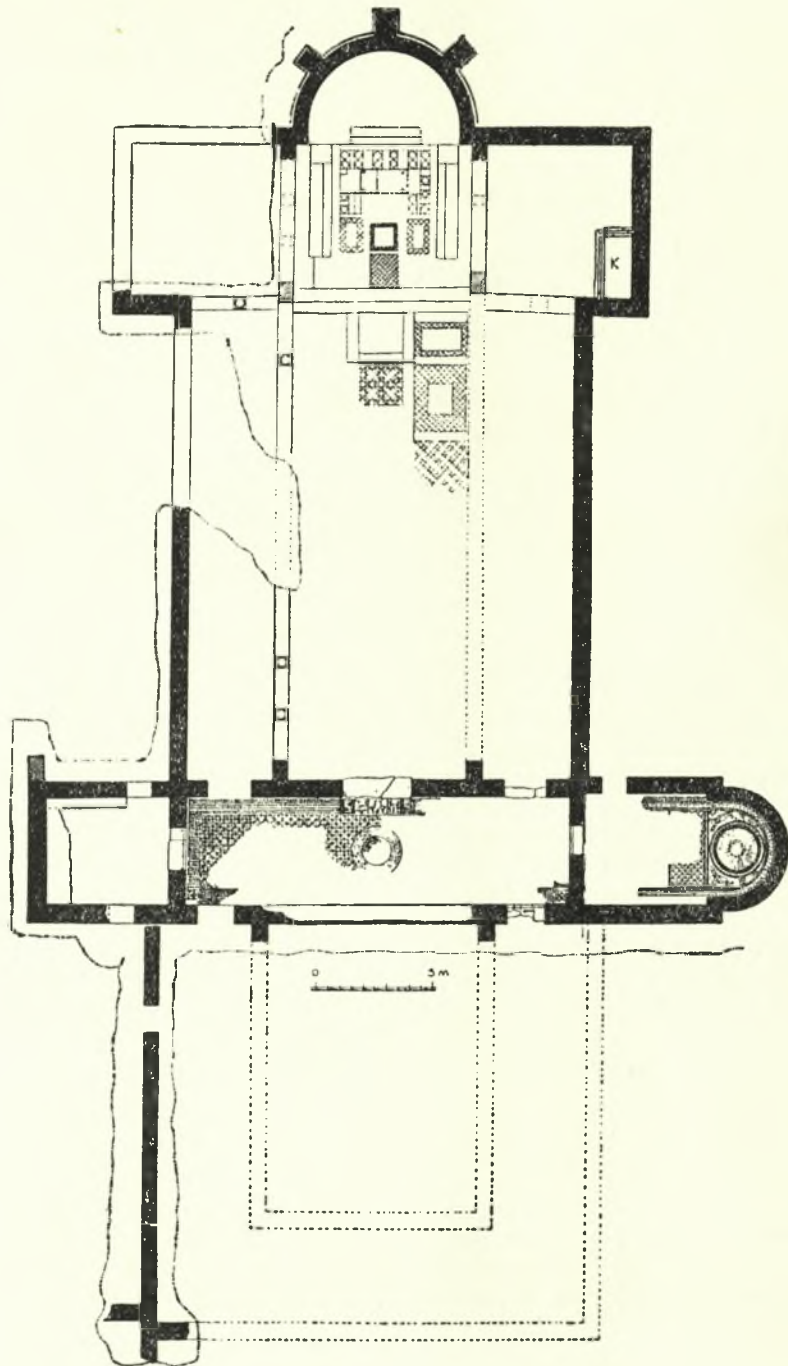
Τοῦ βορείου κλίτους ἀπεκαλύφθησαν δύο εἰσέτι βάσεις κίωνων κατὰ χώραν ὡς καὶ ἡ σχετικὴ δυτικὴ παραστάς, ἀκόμη δὲ καὶ ἄλλα τεμάχια τοῦ μετὰ πλουσίαν γλυφῶν περιθύρου τῆς βασιλείου θύρας καὶ τέλος μικρὸν, ρωμαϊκῶν χρόνων, κακότεχνον, πώρινον ἀγαλμάτιον, πιθανώτατα Νύμφης.

Ἄλλη ἀνασκαφικὴ ἐργασία ἐγένετο εἰς τὸν νάρθηκα τῆς βασιλικῆς, ὅστις ἐκαλύπτετο ὑπὸ ὑψηλῆς (2 περίπου μέτρων) ἐπιχώσεως. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἠρευνήθη τὸ βορείως αὐτοῦ ἐξέχον τετράγωνον, ἀγνώστου προορισμοῦ, διαμέρισμα, εὐρέθη δ' ὅτι τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν συνεκoinώνει πρὸς τὸν νάρθηκα διὰ μεγάλης θύρας (πλάτους 1,83 μ.), ἀφ' ἑτέρου δ' ἔφερε δύο ἄλλας μικροτέρας ἐξωτερικὰς θύρας, τὴν μὲν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς, συμμετρικὴν πρὸς τὴν τοῦ νοτίου διακονικοῦ, τὴν δὲ ἐπὶ τῆς δυτικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς.

Τὸ δωμάτιον τοῦτο εὐρέθη ἐστρωμένον διὰ μικρῶν ἀκανονίστων τεμαχίων λευκοῦ ἢ ὑποκυάνου μαρμαροῦ (opus signinum) καὶ ἦτο ἐφωδιασμένον διὰ χαμηλοῦ πεζουλίου κατὰ τὴν ἀνατολικὴν αὐτοῦ πλευράν. Δοκιμαστικὴ σκαφή, γενομένη ἀνατολικῶς τοῦ περιγραφέντος διαμερίσματος πρὸς διαπίστωσιν ὑπάρξεως ἐκεῖ βαπτιστηρίου ἀπέβη ἀρνητικὴ, ἀπέδωκεν ὅμως πολλὰ θραύσματα στρωτήρων κεράμων τῆς στέγης, τινὰ τῶν ὁποίων ἔφερον σφραγίσματα διαφόρων τύπων φέροντα ἐντὸς κύκλου ἢ ἑλλειψέως ἀνάγλυφον ἴσοσκελῆ σταυρὸν καὶ ἀποδεικνύοντα ὅτι ἐγένετο εἰδικὴ παραγγελία κεράμων διὰ τὴν ἡμετέραν βασιλικὴν.

Μετὰ τὸ βόρειον ἐξέχον διαμέρισμα ἐπελήφθημεν τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ πρὸς αὐτὸ συνεχόμενου τμήματος τοῦ νάρθηκος εἰς τὸ δάπεδον τοῦ οἴου ἀνεφάνη ψηφιδωτὸν, δυστυχῶς πολὺ ἐφθαρμένον. Κατωρθώθη ἐν τούτοις δι' ἐπιμελοῦς ἐρεύνης ἡ ἀποτύπωσις τοῦ γενικοῦ σχεδίου του ὡς καὶ τῶν ἀπαρτιζόντων αὐτὸ διακοσμητικῶν θεμάτων. Ἀπεδείχθη οὕτω ὅτι ὁλόκληρος ὁ ὀρθογώνιος χώρος τοῦ νάρθηκος ἔφερον ἐν τῷ μέσῳ μὲν συνεχῆς κόσμημα ἐκ διατεμονομένων κύκλων, διαμέτρου 0.32, μεταξὺ τῶν ὁποίων παρεμβάλλονται μικροὶ σταυροὶ ἐντὸς τετραγώνου. Κατὰ τὴν παρυφὴν

48. Ἀθηναγόρας, Νέος Κουβαρᾶς, Ἡπ. Χρον. 4 (1929) σ. 11.

Σχεδ. 1. Κάτωρις τῆς Βασιλικῆς Δ τῆς Νικοπόλεως

τοῦ ὀρθογωνίου ὑπῆρχε πλαίσιον, πλάτους 0.75 μ. κοσμούμενον διὰ συνεχῶν διέδρων γωνιῶν, ἐναλλάξ φωτιζομένων καὶ σκιαζομένων, τὰ ἄκρα ὁμῶς τῆς δυτικῆς πλευρᾶς κατέληγον εἰς κομβοτοὺς κύκλους, ἐγγραφομένους ἐντὸς τετραγώνου. Τὸ πλαίσιον τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς διεκόπτετο πρὸ τῆς βασιλείου πύλης ὑπὸ πέντε τετραγώνων ψηφιδωτῶν πινάκων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν δύο ἄκροι ἐκοσμοῦντο διὰ συνθέτων μαιάνδρων, οἱ δὲ τρεῖς μέσοι ὑπὸ ζευγῶν ἀντωπῶν πτηνῶν. Ἐκ τῶν πτηνῶν τούτων τὰ μὲν τοῦ μέσου πίνακος εἶναι πιθανώτατα θήλαα παγῶνια, τὰ δὲ λοιπὰ πιθανῶς περιστεραῖ, ἔτοιμα νὰ ραμφίσουν τὸν πρὸ αὐτῶν ἱστάμενον καρπὸν ἢ κάλυκα ἄνθους. Ἄφ' ἑτέρου τὸ μέσον τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑπὸ τῶν διατεμνομένων κύκλων καλυπτομένου ὀρθογωνίου χώρου διεκόπτετο ὑπὸ πλατείας (διαμ. 2.53) στεφάνης ἐκ φύλλων, πολυχρῶμων ἀνθέων καὶ καρπῶν. Τμήμα τῆς στεφάνης ταύτης εἶχεν ἀποκαλυφθῆ καὶ κατὰ τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ 1959.

Τὰ χρώματα τῶν ψηφίδων τῶν κοσμημάτων (αἵτινες ἔχουνσι πλευρὰν 0.01 μ.) εἶναι ἰσχυρῶς λευκόν, μέλαν, κόκκινον καὶ πράσινον. Τῶν πτηνῶν τὰ μὲν περιγράμματα εἶναι ἐκ μελανοκύνων ψηφίδων, τὰ πτερὰ ἐκ βαθυπρασίνων μὲ λευκὴν παρυφήν, τὰ δὲ ῥάμφη καὶ οἱ πόδες ἐξ ἐρυθρῶν. Τὸ βάθος τῶν παραστάσεων εἶναι λευκόν. Εἰς τὸν ἀνθοπλόκαμον τῆς στεφάνης ἐχρησιμοποιήθησαν καὶ ψηφίδες ἐκ βαθυκύνου καὶ κραμβίνης ὑαλομάζης.

Κινητὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς ταύτης ἐγένοντο τὰ ἑξῆς : 1. τεμάχια ὀρθογωνίων θωρακίων ἐξ ἐπιχωρίου λίθου μετ' ὀρθογωνίων πλαισίων περιβαλλόντων σταυρόν, 2. τεμάχια μαρμαρίνων θωρακίων, ὧν διεσώθη τὸ πλαίσιον, ἀποτελούμενον ἐκ ταινίας φερούσης ἀνάγλυφον ἐλικοειδῆ βλαστὸν καὶ περιβαλλούσης λέσβιον φυλλοφόρον κυμάτιον μετ' ἀστραγάλου. Ἐπὶ τοῦ εὐρεθέντος τεμαχίου διακρίνονται σαφῶς καὶ τὰ λείψανα τοῦ λεπτεπιπέτου διατρήτου κοσμήματος τοῦ θωρακίου, θραύσματα τοῦ ὁποίου εὐρέθησαν καὶ ἄλλοτε (Ἔργον 1959, σ. 69) καὶ ἐφέτος πολλά, δι' ὧν ἐλπίζεται νὰ κατορθωθῆ ἡ ἀναπαράστασις τοῦ ἐσωτερικοῦ διατρήτου κοσμήματος τῶν θωρακίων.

Τοῦ δυτικῶς τῆς βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου « ἐπισκοπικοῦ μεγάρου », ὅπερ εἶχεν ἀνασκάψει ἐν μέρει ὁ αἰμίνηστος Ἄλ. Φιλαδελφεύς¹, δὲν εἶχε μέχρι τοῦδε δημοσιευθῆ τὸ γενικὸν σχέδιον, ἴσως διότι δὲν εἶχεν εἰσέτι ὀλοκληρωθῆ ἡ ἀνασκαφή του. Ἐπειδὴ δὲ ἔκτοτε (1913 - 1924) εἶχε τὸ

κτήριον ἀφεθῆ τελείως ἀπεριποίητον, ἀνεπτύχθη ἐν αὐτῷ τοιαύτη φυτεία, ὥστε νὰ καθίσταται δυσδιάκριτον τὸ σχέδιόν του. Ἐθεωρήθη λοιπὸν σκόπιμος ὁ ἐκ νέου καθαρισμὸς αὐτοῦ, ἵνα εἰσοδωθῆ ἡ ἀποτύπωσις τῆς κατόψεως αὐτοῦ, ἦν καὶ ἐπεχείρησα βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ πτυχιούχου τῆς Ἀρχαιολογίας κ. Γ. Δεσποίνης.

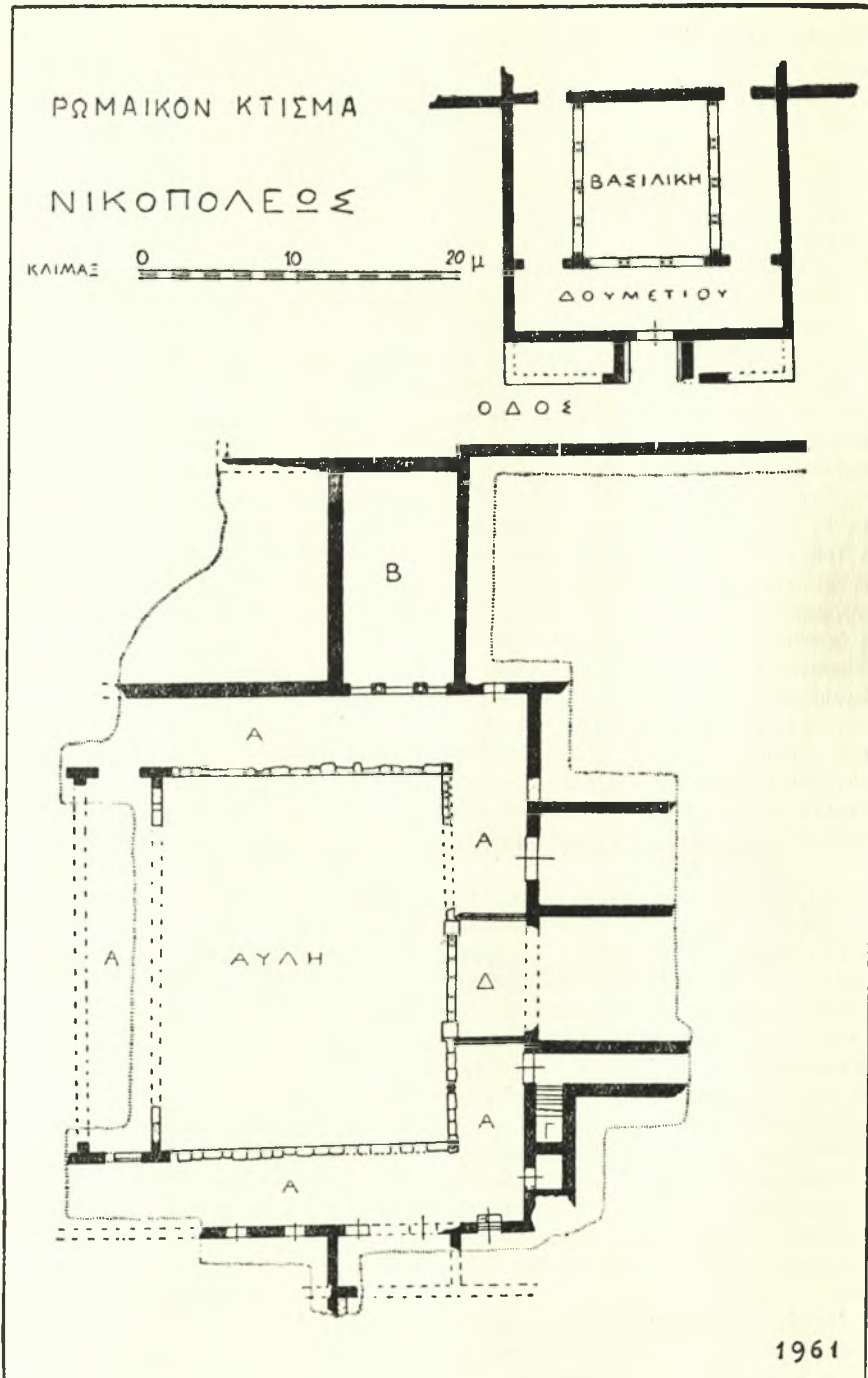
Ὡς βλέπει τις ἐκ τῆς παρατιθεμένης κατόψεως (Σχ ε δ. 2) πρόκειται περὶ μεγάλου ρωμαϊκοῦ οἰκοδομήματος διατεταγμένου περὶ ἐσωτερικῆς ὀρθογωνίου ὑπαίθρου αὐλῆς (18.15 X 23.40 μ.) περιβαλλομένης καὶ κατὰ τὰς 4 αὐτῆς πλευρὰς ὑπὸ στοῶν, ὧν διετηρήθησαν κατὰ χῶρον ὁ στυλοβάτης καὶ τινες βάσεις τῶν γωνιαίων κιόνων. Τὸ δάπεδον τῶν στοῶν ἦτο ἐστρωμένον διὰ ψηφιδωτῶν, τινὰ τῶν ὁποίων κατεσκευάσθησαν ἀσφαλῶς κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους, ὡς μαρτυροῦν οἱ σταυροί, δι' ὧν διακοσμοῦνται καὶ τινες ἐπ' αὐτῶν ἐπιγραφαί. Φαίνεται, λοιπὸν, ἀσφαλῶς ὅτι τὸ κτήριον ἐχρησιμοποιήθη καὶ κατὰ τοὺς χριστιανικοὺς χρόνους, λόγῳ δὲ τῆς ἀμέσου γειτνιασεως αὐτοῦ πρὸς τὴν βασιλικὴν τοῦ Δουμετίου, δὲν εἶναι ἀπίθανος ἡ ἐκδοχὴ τῆς χρησιμοποιήσεως αὐτοῦ ὡς μητροπολιτικοῦ μεγάρου.

Ἐκ τῶν κιονοστοιχιῶν τοῦ ἐσωτερικοῦ περιστευλίου διετηρήθησαν ἰωνικαὶ βάσεις μετὰ πλίνθου (ὑψ. 0,313 μ.), ὀλδσωμοὶ ἀρράβδωτοι κορμοὶ (ὑψ. 3.42 - 3.48 μ.), ἰωνικὰ κιονόκρανα φέροντα διακεκοσμημένα προσκεφάλαια καὶ ἐπιστύλια μετὰ συμφοῦς ζωφόρου, φερούσης ἀνάγλυφον ἀνθοπλόκαμον καὶ στεφομένης ὑπὸ ἰωνικοῦ κυματίου μετ' ἀστραγάλου. Ἐλλείπουν μόνον τὰ γείσα, ἵνα ἔχωμεν πλήρη τὴν ἀναπαράστασιν τοῦ ὅλου ρυθμοῦ τῶν κιονοστοιχιῶν, τὸ ὄλικόν ὕψος τῶν ὁποίων θὰ ἔφθανε τὰ 4.60 ἕως 4.70 μ.

Εἰς τὰς τέσσαρας στοὰς τῆς αὐλῆς (Σχ ε δ. 2, Α, Α, Α, Α) ἐξέβαλλον ὀρθογώνιοι χῶροι ἄλλοι δι' ἁπλῶν θυρῶν καὶ ἄλλοι διὰ τριβήλων. Ἐν τοιοῦτον τριβηλον (Πί ν. 227) διεσώθη εἰς μέγαν κατὰ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν εὐρισκόμενον ὀρθογώνιον χῶρον (13.20 X 7.25 μ.), ὅστις ἔφερε κάτωθεν κυλινδρικοὺς στυλίσκους ὑποκαύστου, (ὑψους 0,36 μ.), ἐκ στρογγύλων πλίνθων (διαμ. 0.20 μ.) τοποθετημένων ὡς τὸ Σχ ε δ ι ο ν 1 δεικνύει καὶ ὑποστηρίζοντων παχείας πηλίνας πλάκας, ἐφ' ὧν ἔβαινε ὑδραυλικὸν κονίαμα (πάχ. 0.15 - 0.20 μ.) εἰς τέσσαρας διαστρώσεις.

Ἡ νοτία πλευρὰ τοῦ κτηρίου ἦτο διώροφος, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ διασωθείσης παρὰ τὴν ΝΔ γωνίαν κλιμακωτῆς ἀνόδου. Εἰς τὸν ἄνω δὲ τοῦτον ὄροφον ἀνήκουν ἴσως τεμάχια κορμῶν κιόνων μὲ σπειροειδεῖς γαβδώσεις, μέσης διαμέτρου 0.36 μ. Οἱ ἄλλοι ὁμῶς χῶροι, ὧν οἱ τοῖχοι διατη-

1. ΠΑΕ 1913. 103-106. 1914, 219-220. 1916, 60-64. 1918, 16. 1924. 114.

Σχεδ. 2. Κάτωφισ τοῦ δυτικῶς τῆς βασιλικῆς τοῦ Δουμετίου ρωμαϊκοῦ κτηρίου, χρησιμοποιηθέντος πιθανῶς ἀργότερον ὡς ἐπισκοπικοῦ μεγάρου

ροδνται μέχρις ύψους φθάνοντος τὰ 4 μέτρα, είναι πλήρεις ύψηλης επιχώσεως και ἔχουν ἀνάγκην περαιτέρω ἀνασκαφῆς, ἵνα καθορισθῇ τὸ σχέδιόν των.

Κινητὰ εὐρήματα ἐγένοντο: 1. χαλκοὺν νόμισμα τοῦ Καρακάλλα φέρον ἐπὶ μὲν τῆς προσθίας ὄψεως αὐτοῦ τὴν προτομὴν τοῦ αὐτοκράτορος καὶ τὴν ἐπιγραφὴν, *AKMA. ANTΩN*, ἐπὶ δὲ τῆς ὀπισθίας Νίκην μὲ τὴν ἐπιγραφὴν *NEIKO* πολιτῶν, 2. μικρὸν χαλκοὺν νόμισμα τοῦ Μ. Κωνσταντίνου φέρον ἔμπροσθεν μὲν προτομὴν καὶ τὴν ἐπιγραφὴν *ROMA* ὀπισθεν δὲ τὴν γνωστὴν παράστασιν τῆς λυκαίνης θηλαζούσης τὸν Ρῶμον καὶ τὸν Ρωμύλον, 3. χαλκοὺν νόμισμα τελείως ἀποτετριμμένον Κωνσταντίου τοῦ Β (;) μὲ πυλίδα φρουρίου καὶ 4. θραῦσμα κορμοῦ κίονος μὲ τὴν ἐπιγραφὴν *APIPM*. Συνελέγησαν ἐπίσης ἐκ τοῦ αὐτοῦ τομέως: 1. σπάρραγμα ἐπιγραφῆς ἀναγραφούσης ὀνόματα ρωμαϊκὰ καὶ 2. βᾶθρον, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφὴ: *Αὐτοκράτορι Καίσαρι, Θεοῦ υἱῶ Σεβαστῶ, Αἰγυῖοι*. Πρόκειται πιθανῶς περὶ ἀφιερώσεως ἀνδριάντος τοῦ Καίσαρος ὑπὸ κατοίκων τῶν Αἰγῶν (Ἐδέσσης), οἵτινες μέχρι τοῦδε ἦσαν γνωστοὶ ὡς Αἰγαῖοι.

Ἐναφέρω ἐν τέλει ὅτι ἐμελέτησα τὴν ἀναστήλωσιν τοῦ μεγάλου μαρμαρίνου καὶ πολυγλύφου θυρώματος τῆς βασιλείου πύλης τῆς βασιλικῆς τοῦ Ἀλκίονος. Τούτου σφῆζονται κατὰ γῆς σχεδὸν πάντα τὰ τεμάχια (Πί ν. 227 α, β), ἐλάχιστα δὲ μόνον τμήματα θὰ συμπληρωθῶσι διὰ νέων. Τὸ μέγα τοῦτο θύρωμα ἀναστήλουμένον ἐπὶ τοῦ σφζομένου κατωφλίου τῆς θύρας καὶ ἐρειδόμενον ἐπὶ τῶν ἑκατέρωθεν εἰς ἰκανὸν ὕψος σφζομένων, παχέων τοίχων (0,95 μ.) τοῦ νάρθηκος, θέλει προσδώσει μεγάλην ζωὴν εἰς τὴν εἰρημένην βασιλικήν.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΟΡΑΝΔΟΣ

*

ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΚΕΡΚΥΡΑ

Εἰσαγωγικά: Προϋπόθεσιν τῆς ὀριστικῆς ἐκθέσεως τῆς συλλογῆς Κερκύρας εἰς τὸ νέον κτήριο τοῦ Μουσείου, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκοδόμησις προβλέπεται διὰ τὸ 1962, ἀπετέλεσαν αἱ κατωτέρω ἐκτιθέμεναι ἐργασίαι, ὡς καὶ ἡ συμπλήρωσις τῆς καταγραφῆς παλαιῶν καὶ νέων προσκτημάτων καὶ ἡ ἀποδελτίωσις καταγεγραμμένων εἰς τὸ Εὐρετήριο μικρῶν ἀντικειμένων. Ὁ ἀρχιτεχνίτης κ. Τ. Κοντογιώργης εἰργάσθη μετακληθεὶς δις

κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἔτους εἰς Κέρκυραν, πολυτίμους δὲ ὑπηρεσίας προσέφερεν κατὰ τὰς ἐργασίας ἐπανεκθέσεως ὁ Κερκυραῖος τεχνίτης κ. Γ. Ἀρετζίδης. Ἡ Ἐπιμελήτρια Ἀρχαιοτήτων κ. Π. Στασινοπούλου ἐπόπτευσε τὰς ἐργασίας καὶ ἔλαβεν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰς διενεργηθείσας ἀνασκαφάς.

Διὰ τοῦ ἀρχιτεχνίτου κ. Κοντογιώργη συνετέλεσθη ὁ καθαρισμὸς καὶ ἡ συγκόλλησις νέων καὶ παλαιῶν προσκτημάτων τοῦ Μουσείου, ἦτοι: α. τῶν εὐρημάτων τῶν ἀνασκαφῶν Ἀφίνας καὶ ἄκρωτηρίου Κεφάλι, ἀνασυγκροτηθέντος καὶ συμπληρωθέντος τοῦ ἐν ΑΜ 59 (1934) 174, εἰκ. 7 εἰκονιζομένου εἰς ἀποτμήματα ἀγγείου τῆς πρωίμου ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ (Πί ν. 228 α), β. τῶν εὐρημάτων ἐκ μικροῦ ἱεροῦ παρὰ τὴν Παλαιόπολιν (Ἀγ. Παρασκευὴ) ὡς καὶ τῶν εὐρημάτων τῆς ἀρχαίας νεκροπόλεως παρὰ τὸ ἀεροδρόμιον καὶ τῶν ἀνασκαφῶν τοῦ ναοῦ τῆς Ρόδας (Ἰ. Παπαδημητρίου ΠΑΕ, 1939, σ. 85-92). Ὁ ἴδιος ἀρχιτεχνίτης συνεκόλλησε καὶ συνεπλήρωσε μαρμαρίνην σίμην τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος, ἐτοποθέτησε δὲ ἐπὶ βᾶθρων πρὸς ἑκθεσιν 5 μαρμάρινα γλυπτά, μεταξὺ τῶν ὁποίων κεφαλὴν Διονύσου ἐκ τῶν ἀνασκαφῶν Παλαιοπόλεως (πρβλ. Τὸ Ἔργον 1959, σ. 81, εἰκ. 86).

Ἐξετέθησαν εἰς τρεῖς νέας προθήκας πήλινα εἰδῶλια καὶ ἀγγεῖα, ὡς καὶ τὰ εὐρήματα τῆς ἀνασκαφῆς τῶν ἀρχαϊκῶν τάφων Γαρίτσας (1961). Ἐπίσης χαλκᾶ εἰδῶλια τοῦ Μουσείου, τὰ ὅποια μετεφέρθησαν εἰς τὴν Κέρκυραν ἐκ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου, ἔνθα ἐφυλάσσοντο ἀπὸ τοῦ 1940.

Διὰ τὴν ἐπανεκθεσιν τοῦ Σινοῖαπωνικοῦ Μουσείου, στεγαζομένου εἰς τὰ Ἀνάκτορα Κερκύρας, συνεπληρώθησαν διὰ κρυσταλλίνων ἢ ξυλίνων ραφίων τρεῖς προθήκαι μὲ ἀγγεῖα πορσελλάνης, σινικὰ πινάκια καὶ μικρὰ γλυπτά ἐκ τῆς Συλλογῆς Γρηγορίου Μάνου.

Εἰς τὴν ἀποθήκην, ἐξοπλισθεῖσαν διὰ τῶν καταλλήλων ἐπίπλων, θηκῶν καὶ ἰκριωμάτων, ὄργανῶν στρωματογραφικῆ συλλογῆς μὲ τὰ εὐρήματα τῶν ἀνασκαφῶν τῶν τελευταίων ἐτῶν ὡς καὶ τὸ ἐπιγραφικὸν ὕλικόν. Ἐκ παραλλήλου συνεπληρώθη ἡ καταγραφὴ τῶν μεταβυζαντινῶν εἰκόνων, ἡ ἀποδελτίωσις καὶ καταγραφὴ τῶν ἀρχαίων κατὰ κατηγορίας, ὡς π. χ. τοῦ πλήθους τῶν ἐνσφραγίστων κεράμων μὲ τὰ ὀνόματα τῶν πρυτάνεων, περὶ τῶν ὁποίων λεπτομερῆ μελέτην κατήρτισεν ἡ κ. Π. Στασινοπούλου.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἐφορείας ἐπλουτίσθη κατὰ τὸ 1961 μὲ ἔνδεκα τόμους ἐπιστημονικῶν συγγραμμάτων δι' ἀγορᾶς δαπάνῃ τῆς Ὑπηρεσίας

Νικόπολις. Βασιλική Β' Αλκίσονος: α. Κατώφλιον τῆς θύρας ἀπὸ τοῦ νάρθηκος πρὸς τὸν ναόν.
β. Ἀρχιτεκτονικὰ μέλη τοῦ ἀναστηλωθεμένου θησαυροῦ τῆς βασιλικῆς

Α. ΟΡΑΝΔΟΣ